

Lugupeetud Kärt Muller

3. aprill 2025, Tallinn

info@oiguskantsler.ee

Täname, et pöördusite küsimustega Eesti Logopeedide Ühingu poole. Kokkuleppel Haridus- ja Teadusministeeriumiga edastame vastused Teie pöördumisele eraldi ning edastame need ka ministeeriumile.

1. Mis ajast alates hakkas Tartu Ülikool väljastama tähtajatuid logopeedi kutseid magistriõppe lõpetajatele (kutseregistri andmetel alates 26.11.2015, avaldaja selgituse kohaselt 2016. a)?

Tartu Ülikool sai logopeed, tase 7 tähtjatu kutse andmise õiguse alates 26.11.2015. Esimesed kutsed anti logopeedia magistriõppe lõpetajatele 2016. aastal.

2. Mis õigustab olukorda, et pärast 2016. aastat ülikoolis logopeedia magistrikraadi saanud inimestele antakse ülikooli lõpetamisel tähtjatu logopeedi kutse (tase 7), kuid neil, kes lõpetasid ülikooli varem samal erialal, sealhulgas need, kellele on varem omistatud kliinilise logopeedi kutse, peavad sooritama tasulise kutseeksami?

Koolilõpu kutsete tähtjatus tuleneb kahe õigusakti koosmõjust: Kutseseaduse § 10 lõige 2-st „Kutsenõukogu annab õppeasutusele kutse andja õiguse ning registreerib ta kutseregistris ilma käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud konkursita õppeasutuse avalduse alusel, kui õppekava vastab kutsestandardile ning on riiklikult tunnustatud. Käesoleva seaduse tähenduses loetakse õppekava vastavaks kutsestandardile, kui õppekava õpiväljundites sisalduvad kutsestandardis esitatud kompetentsusnõuded. Käesoleva seaduse tähenduses loetakse riiklikult tunnustatuks kõik kõrgharidustaseme õppekavad ja need kutseõppe õppekavad, mis kuuluvad õppekavarühma, milles kutseõppe läbiviimise õigus on antud tähtajatult.“ ning „Kõrgharidustaseme ühtne hindamissüsteem ning diplomi ja akadeemilise õiendi andmise tingimused ja kord“, mille §8 lõige 2 ütleb, et *Diplom on eluaegne. Diplomi või selle väljaandmise aluseks olnud alusdokumendi võib kehtetuks tunnistada haldusmenetluse seaduses sätestatud tingimustel ja korras. Diplomi ja alusdokumendi tunnistab kehtetuks selle väljaandnud õppeasutus või tema õigusjärglane või nende puudumisel Haridus- ja Teadusministeerium ja § 15 lõige 9: Kutseseaduse § 15 lõigetes 5 ja 6 nimetatud juhul kannab õppeasutus akadeemilisele õiendile käesoleva paragrahvi lõike 5 punkti 6 ja lõike 6 punkti 6 alajaotuste kohaselt punktidesse 5.2*

EESTI LOGOPEEDIDE ÜHING

teabe diplomi omanikule antud kutse nimetuse ja Eesti kvalifikatsiooniraamistiku taseme kohta.

Vastavalt Tervishoiu kutsenõukogu kinnitatud kutse andmise korrale olid enne 2016. a. välja antud kutsetunnistused tähtajalised (kehtisid 5 aastat), st. logopeedid pidid regulaarselt oma kutset uuendama (kutsetunnistust taastatlema) või taotlema kõrgemat taset (8. tase). Kutse taotlemine oli ja on vabatahtlik, mitte kohustuslik. Vastavalt kutse andmise korrale saab kutsetaotlust menetleda taotluse alusel. Logopeedi kutse antakse välja vastavalt logopeedi kutse andmise korrale taotleja kompetentsuse hindamise kaudu (<https://elu.ee/wp-content/uploads/2024/02/Logopeedi-kutsete-KA-kord-16.11.2023.pdf>). Kutseseadus kohustab kutsetaotluse menetlemiseks ja hindamiseks moodustama kutse- ja hindamiskomisjoni (hindamiskomisjonis on vähemalt kolm liiget). Kutse taastatlemisel kutseeksamit ei toimu. Kutsetaotleja esitab kutsekomisjonile täienduskoolituspassi ja tegevusanalüüsi, mida hinnatakse kinnitatud hindamisstandardite järgi, mille aluseks on kutsestandard. Komisjonide liikmed teevad kutsetaotluste hindamisel tööd ja on õigustatud saama tasu. Kulukalkulatsioon on koostatud Kutseadusele alusel § 17 Kutse andmisega seotud kulud ja nende katmine. ELÜ kaudu logopeedi kutset taotleval isikul tuleb hüvitada kutse andmise tasu vastavalt Kutsekoja Kutsenõukogus kinnitatud statuudile (viide: <https://www.kutsekoda.ee/en/kutse-andmise-tasu/>).

Selleks, et kaotada ebavõrdsus ülikooli lõpetajate ja töötavate logopeedide vahel, uuendasime 2019. a. kutsestandardit ja kutse andmise korda ning muutsime kutsetunnistuse (logopeed, tase 7) tähtajatuks. Tähtajatatu kutse saab logopeed, kes esitab avalduse kutse saamiseks ja täidab nõutud hindamiskriteeriumid. Ühingu sõltumatutel asjaoludel ei muutunud tähtajalised kutsed automaatselt tähtajatuteks. Kutsetunnistus on oluline selleks, et ühtlustada erinevatel aegadel õppinud logopeedide taset ja suunama neid enda kompetentse uuendama vastavalt uuendatud kutsestandardile.

3. Kui erineva kohtlemise põhjuseks on ülikooli õppekava muutmine (avaldaja sõnul 2016. aastal), siis selgitage palun, milles seisnevad sisulised erinevused võrreldes varasemate õppekavadega ja kuidas need erinevused õigustavad erinevat kohtlemist, arvestades et õppekava on ilmselt muudetud ka pärast seda kuupäeva ja muudetakse ka tulevikus?

Ülikooli õppekavad on pidevas muutuses. Õppekavadel, kus lõpetajad saavad kutse, peavad need vastama kutsestandardile, mida samuti regulaarselt muudetakse vastavalt töömaailma nõudmistele ja eriala arengule. Eripedagoogika ja logopeedia bakalaureuse- ja magistritaseme õppekavade sisu ja vastavuse üle kutsestandardile otsustab programminõukogu, mis käib regulaarselt koos kaks korda aastas. Programminõukokku kuuluvad tööandjate, üliõpilaste ja kutseliitude esindajad. 2013/14. õppeaastal viidi õppekavasse viidi sisse mitmeid muudatusi, sh. neelamishäirete diagnostikat ja teraapiat käsitlev aine, mida varem õppekavas polnud. Seega on alates 2016. a. lõpetanutel (sel aastal anti ka esimesed tähtajatud kutsed) (kompetentsid, mis varasematel lõpetajatel täiesti puudusid. Oluline on rõhutada, et

EESTI LOGOPEEDIDE ÜHING

õppekava muutused ei ole üheses seoses kutsete andmise süsteemi muutusega (tähtajalised ja tähtajatud kutsed).

4. Kas teie hinnangul rikub punktis 2 kirjeldatud olukord kutseseaduse § 15 lõikes 4 sätestatud diskrimineerimise keeldu? Kui jah, siis mida ja millal kavatsete ette võtta, et diskrimineerimine lõpetada?

Eesti Logopeedide Ühingu arvates ei rikuta diskrimineerimise keeldu, kuna kõiki kutsetaotlejaid käsitletakse võrdselt, kutse taotlemine ja saamine ei eelda kuulumist mistahes ühendusse ega koolituste läbimist konkreetsetes õppeasutustes. Hindamiskomisjonid koostatakse huvide konflikti vältides iga taotluse puhul eraldi. Kutse andmisest on keeldutud vaid üksikutel juhtudel, kui isik ei ole suutnud oma kompetentse tõendada.

Kutset saab anda kutse andja siis, kui talle on selleks kutse andja õigused antud. Enne 26.11.2015 Tartu Ülikoolil logopeedia kutsete kutse andja õigust ei olnud, ei saanud varem koos ülikoolilõpu dokumentidega lõpetajatele kutset anda.

Enne 2016. a. ülikoolis logopeedia eriala lõpetanud logopeedidel sh. kliinilise logopeedi kutset omanud logopeedidel on võimalik soovi korral logopeed, tase 7 kutsetunnistust taotleda töömaailma kutse andja juures, kes antud hetkel on Eesti Logopeedide Ühing.

Eesti Logopeedide Ühingu on kutse andja õigused andnud Kutsekoja juures asuv Tervishoiu Kutsenõukogu pärast avalikku konkurssi.

Lugupidamisega Aaro Nursi /allkirjastatud digitaalselt/

Eesti Logopeedide Ühingu kutsekomisjoni esimees